

Največji slovenski dnevnik
v Združenih državah
Velja za vse leto - \$6.00
Za pol leta - \$3.00
Za New York celo leto - \$7.00
Za inozemstvo celo leto - \$7.00

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

The largest Slovenian Daily in
the United States.
Issued every day except Sundays
and legal Holidays.
75,000 Readers.

TELEFON: CORTLANDT 2876.

Entered as Second Class Matter, September 21, 1903, at the Post Office at New York, N. Y., under the Act of Congress of March 3, 1879.

TELEFON: CORTLANDT 2876.

NO. 131. — STEV. 131.

NEW YORK, TUESDAY, JUNE 5, 1923. — TOREK, 5. JUNIJA, 1923.

VOLUME XXXI. — LETNIK XXXI.

INOZEMSKÉ LADJE MORAJO BITI SUHE

Inozemske ladje morajo biti popolnoma suhe v ameriških pristaniščih. — Po 10. juniju smejo dobiti pijačo le v zdravniške in sakramentalne svrhe. — Pravila stroga, a jasna. — Kapitani bodo morali imeti posebne permite.

Washington, D. C., 4. junija. — Niti ena sama koncesija ni bila dana inozemskim parobrodniškim interesom v regulacijah, katere je izdal zakladniški tajnik Mellon in ki so bile objavljene danes. Regulacije se tičejo izvedenja sklepa najvišjega sodišča Združenih držav glede pijače na ladjah v notranjosti treh milj.

Regulacije bodo postale pravomočne dne 10. junija. Vsaka ladja, ki bo odšla iz katerega inozemskega pristanišča imenovanega dne ali pozneje, mora stopiti v teritorialno vodovje Združenih držav "popolnoma suha". Edine izjeme so naslednje:

1. Inozemske bojne ladje v ameriških teritorialnih vodah.

2. Trgovske ladje in njih tovari, ki so prisiljene priti v ameriške teritorialne vodovje vsled slabega vremena ali vsled "neizogibne potrebe".

3. Pijača v posesti diplomatičnih uradnikov, akreditiranih pri Združenih državah od kake tuje vlade ali akreditiranih od tuje vlade za kako drugo vladno ter začasno bivačih v Združenih državah, ali pa osebe, pridržane diplomatični misiji, kojih imena so bila registrirana pri državnem departamentu.

4. Pijača v nepitne svrhe, če se jo ima na krovu z dovoljenjem te vlade.

Kapitani ladij bodo dobili dosti časa, da si omislijo take permite za primerno množino zdravniškega žganja in sakramentalnega vina.

Brez podlage so se izkazala vsa pričakovanja, da bo našel zakladniški departament kako pot, kako razlagati sklep najvišjega sodišča, na tak način da bo ugodeno potrebam onih inozemskih narodov, kojih postave zahtevajo vključenost vina v racije vojščak. Proteste inozemskih dežel so ignorirali. Edina rešitev, ki je sedaj mogoča, je modifikacija osemnajstega amendmenta.

Ladje, prisiljene vsled slabega vremena v notranjost treh milj, bodo morale dokazati, da so bile potrebne približališča in nato bodo morale položiti bond za strogo izvedbo prohibicijskih postav. Bojne ladje uživajo običajne privilegije. Tudi diplomatije so še naprej deležni imunosti v zadevi pijače.

Izjeme glede medicinskega žganja so strogo omejene. Žganje v medicinske svrhe sme predpisati le zdravnik Javne zdravstvene službe, ki ima tudi polomoč določiti potrbo množino.

Tajnik Mellon je namignil, da bodo globe zmerne. Ničesar ne omenja o zaplenjenju ladij, ki bi kršila regulacije. Pijača pa bo zaplenjena v slučaju kršenja.

Te določbe se ne tičejo Filipinskih otokov, Panamskega kanala, panamskih teritorialnih vodam panamske železnice.

USTAJA NA FILIPINIH.

Manila, Filipini, 2. junija. — Tri in petdeset fanatičnih Moros, domačinov, med katerimi je baje tudi Akbara, prorok, ki je trdil, da ga ne prodere nobena kroglica, je padlo v boju z orožniki na potoku Pata, v bližini Jolo. Podrobnosti glede boja niso bile še objavljene.

Dne 27. maja se je pojavil v istem kraju sličen upor Moros. Boj je vodil na ustaški strani Akbara in ubitih je bilo pet in dvajset ustašev. Iprva se je glasilo, da je padel tudi Akbara, a pozneje se je izkazalo, da je pobegnil. Orožništvo ni imelo nikakih izgub.

ŠVICA ODLOČNO NASPROTUJE PROHIBICIJI.

Bern, Švica, 4. junija. — Pri ljudskem zborovanju je bil stavljen predlog, naj v bodoče vlada kontrolira vso produkcijo žganih pijač in naj kmetje izgube pravico destilirati žganje.

Za predlog je bilo oddanih 250 tisoč, proti predlogu pa 350 tisoč glasov.

ZITA BI SE RADA VRNILA V SVOJE ROJSTNO MESTO.

Rim, Italija, 4. junija. — V zadnjem času je storila vlada vse potrebno, da se vrne bivša avstrijska cesarica Zita s svojimi otroci v svoj rojstni kraj v Italijo.

BOLJŠEVIKI SO VJELI JAPON-SKE RIBIČE.

Tokio, Japonsko, 1. junija. — Ruske sovjetske oblasti v Sibiriji so zaplenile neko japonsko ribiško ladjo ter vrgele v ječo posadko 72 moških, ker so Japonci lovili ribe v notranjosti meje sedmih milj.

Dosedaj niso nadlegovale sovjetske oblasti ribičev, razen če so prišli japonski ribiči v razdaljo treh milj od brega.

GEDDES OSTANE V WASHINGTONU.

London, Anglija, 4. junija. — Vsa poročila, da namerava odstopiti Sir Geddes kot angleški poslanik v Washingtonu, so neresnična.

32 OSEB SE JE ZASTRUPILO PRI POROKI.

Včeraj dopoldne se je vršilo v neki hiši na 140. cesti v New Yorku veliko ženitovanje. Oženil se je 24-letni Conrad Kissel z 21-letno Mary O'Connell. Naenkrat so začeli gostje bledeti ter padati s stolov. Poklicani zdravniki je dognali, da so se zastrupili, ko so jedli neko salato.

32 gostov ter ženina in nevesto so odvedli v bolnišnico.

Zdravniki upajo, da bodo vse chrnili pri življenju.

Trgovca, ki je dotično salato prodal, so zapirali.

NA ČAST AMERIŠKEMU "JUNAKU".

Slika nam predstavlja skupino radovednega občinstva na postaji v Great Falls, Mont., ko je došel tja svetovni šampion Jack Dempsey. V kratkem se bo vršil v Shelby, Mont., velik pretep med Dempseyem in Tomažem Gibbonsom. Gibbons se zavzema za svetovno prvenstvo. Dempsey bo dobil nad en milijon dolarjev, če bo zmagal ali če bo poražen.

KITAJSKI BANDITI STOPAJO V ARMADO

Splošno prevladuje prepričanje, da bodo inozemski jetniki banditov kmalu izpuščeni. — Izboljšane razmere v taborišču.

Peking, Kitajska, 4. junija. — Soglasno s poročili, katera je dobilo danes tukajšnje ameriško poslanstvo, napreduje v Tsao Čuangu vpisavanje kitajskih banditov v kitajsko armado. Oni banditi, ki pa nočejo postati vojniki, pa izginjajo ter puščajo svoje puške za seboj.

Člani poslanstva so prepričani, da je oproščanje zadnjih osmih jetnikov, ki so še v trdnjavi banditov, le še vprašanje par dni.

Tsao Čuang, 4. junija. — V nekem pogovoru s poročevalcem Associated Press so štirje inozemci oproščeni večeraj od banditov izjavili, da se je položaj jetnikov v Paotzuku taborišču izboljšal izboljšal izboljšal, ko so bili prvič zajeti. Pravijo, da ni nobenega pomanjkanja živil ali novic iz zunanjega sveta.

Major Roland Finger, pravijo oproščeni, obžaluje, da nima kakšne stvari, s katero bi preganjali dolgi čas. Ponoči so dobivali jetniki signale v Morsejevem kodu, katere so pošiljali iz rova v Tsao Čuangu in na ta način so bili informirani, kaj se godi zunaj, dokler jih niso odvedli iz gorške postojanke ter navzdol, v neko svetloč, kjer so bili oproščeni.

V zadnjem času so bili deležni več prostosti čeprav je izjavil neki jetnik, Solomon, ki je še vedno v rokah banditov, da ne kažejo slednji nikakega respektja do svojih jetnikov in da pljujejo nanje. Če protestirajo, jim banditi prete z revolverji in puškami.

Manuel Vereca, industrijalec iz Mehike, eden štirih oproščeni, je rekel, da je bil še pravočasno oproščen, da bo lahko praznoval v Šanghaju svojo poročno obletnico. Rekel je, da niso bile izkušnje z banditi nove zanj, ker je bil že dvakrat v rokah mehiških banditov.

Velika razlika med mehiškimi in kitajskimi banditi pa je ta, — je rekel, — da so zahtevali Mehikanci le denar in da je bila odkupnina hitro plačana. Doživljaji s kitajskimi banditi pa so bili povsem druge vrste.

NIAGARA ZAHTEVALA DVE ŽRTVI.

Buffalo, N. Y., 4. junija. — Voda pod niagarskimi slapovi je vrgla na suho truplo moškega in ženske. Trupel dosedaj še niso identificirali. Ne ve se, če sta izvršila nesrečnega samomor ali sta postala žrtev nesreče ali zločina.

ŠPANSKI KARDINAL ŽRTEV MORILCEV

Atentatorji so izvršili uspešen napad na saragoškega nadškofa. — Njegov sofer ranjen. — Poročila o vzrokih atentata.

Saragosa, Španija, 4. junija. — Kardinal Soldevilla Romero, nadškof v Saragosi, je postal žrtev atentatorjev.

Njegov sofer in tajnik sta bila nevarno ranjena. Atentat je bil izvršen, ko je hotel kardinal obiskati neki samostan.

Policija je uvedla obširno akcijo, da izroči atentatorje v roke pravice, toda dosedaj ni dobila o njih še nobenega sledu.

London, Anglija, 4. junija. — Madridski dopisnik je sporočil tukajšnjemu "Timesu", da je imel kardinal zadnji čas velike težkoče z delavci, ki so delali na njegovem posestvu.

Delavci so zahtevali večjo plačilo, dočim ni hotel kardinal ničesar slišati. To je bil tudi najbrže vzrok atentata.

V splošnem je bil kardinal v Saragosi jako priljubljen. Ko je vlada predložila zbornico načrt, naj se da nekatolikom večje svobodščine, se je kardinal za ta predlog odločno zavzel.

Pokojnik je bil kardinal iz leta 1919.

Rojen je bil leta 1843 v Ramori.

ZASUTI PREMOGARJI DOBIVAJO HRANO SKOZI CEVI.

Bickenell, Ind., 4. junija. — V soboto se je utrgal strop v Northside Mine. Kamenje je zaprla trem premogarjem pot na prosto. Težila akcija se je takoj podala na delo. Reševalci so z veseljem agnali, da so premogarji ostanen stene še živi. Skozi dve inč debelo cev, katero so spravili skozi posuto kamenje do premogarjev, dobivajo slednji potreben zrak in živila.

V teku dveh ali treh dni bodo reševalci prišli do njih.

GROZNO DEJANJE BLAZNEGA ZETA.

Denver, Colo., 4. junija. — Pred kratkim so našli tukaj usmrčenega Fredericka De Witta. Poleg njegovega trupla je ležalo truplo njegove tače. Policija je sprva domnevala, da so ju neznanec umorili, sedaj je pa prišla do prepričanja, da je usmrtil tačo zet ter si nato še sam pognal kroglico v glavo. De Witt se je zadnji čas jako sumljivo obnašal. Njegov prijatelj so izpovedali, da je večkrat v družbi govoril, da bo "vse mu napravil konec".

KURJAČI ZAHTEVAJO PO 2 LITRA VINA

Posadka parnika "Lafayette" se bo v kratkem prepričala, kakšno moč imajo ameriške prohibicijske odredbe.

Pariz, Francija, 4. junija. — Izvrševalni odbor unije kurjačev je poslal parobrodni družbi, koje last je parnik "Lafayette" ultimatum, v katerem je rečeno, da mora biti parnik v soboto, ko bo odplul proti Ameriki, preskrbljen z vinom in drugo pijačo.

Če parobrodna družba tega ne bo dovolila, pokore se najnovejšim ameriškim prohibicijskim določbam, bodo vsi kurjači zastavkali.

Vsak kurjač mora imeti vsak da po dva litra vina, pa naj se nahaja na visokem morju ali pa v ameriškem pristanišču.

Tukaj se je začela večeraj mednarodna konferenca viničarjev. Pozdravni govor je imel Henry Cheron, francoski poljedelski minister.

Med drugim je rekel, da je slavni francoski učenjak Pasteur najverjetneje pripomogel francoskim viničarjem s tem, ker je izumil zdravila proti raznim trtnim boleznim.

Pasteur, ki je toliko stetil za zaščito človeških življenj, bi gotovo ničesar ne ukrenil proti trtnim boleznim, če bi bil groznil spk človeštvu škodljiv.

DVE SMRTNI OBSODBI PROTI KUBANCU.

Havana, Kuba, 4. junija. — Med tukajšnjim sodiščem je bil obsojen Julio Aguirre na sedemnajst let ječe, ker je spolno zlorabil svoje tri hčere. Istočasno sta bili nad njim izrečeni dve smrtni obsodbi, ker ima na vesti znor svojih dveh vnukov.

OBRAVNAVA PROTI MONAKOVSKIM IZDAJALCEM.

Monakovo, Bavarska, 4. junija. — Jutri se bo začela tukaj zanimiva obravnavna proti gledališkemu kritiku profesorju Fuchs, ki je obtožen veleizdaje. Fuchs je s svojimi tovariši agitiral, naj se stvori v Srednji Evropi kontinentalna zveza narodov pod pokroviteljstvom Francije.

ZNAČILEN OKLIČ NEMŠKIH KOMUNISTOV.

Kolin, Nemčija, 4. junija. — Nemški komunisti so pozvali danes vse delavce v angleški okupacijski armadi, naj proglase splošen štrajk ter naj se vrnejo domov.

Jako dvomljivo je, če bo imel oklic kake posledice.

RUHR-VPRAŠANJE VZNEMIRJA BELGIJO

Belgija je postala zelo nemirna radi vprašanja Ruhra. — Zahteva, da prične Francija s pogajanj. — Belgija noče prekiniti svojih stikov s Francijo. — Značilen poziv nemških komunistov. — V znamenje ameriško-francoskega prijateljstva.

Pariz, Francija, 4. maja. — Nobenega dvoma ne more biti, da bo Belgija zahtevala od Francije, da ne sme na kratko zavrniti nemških predlogov, če bi jih Nemčija vnovič stavila. Belgija noče prekiniti svojih stikov s Francijo, a bo vztrajala pri tem, da se sestavi program, ki bo omogočal pogajanja. Ugotovi naj se, koliko mora Nemčija plačati, da se bo pokrilo okupacijske stroške, ki so že pričeli postajati nadležni in da bo ostal tudi prebitek za ostalo reparacijo.

Kolin, Nemčija, 4. junija. — Nemški komunisti so izdali danes poziv na vse delavce v nemškem ozemlju, zasedenem od Anglije, naj se pridružijo generalni stavki.

Chaumont, Francija, 4. junija. — Tukaj, kjer je imel general Pershing leta 1918 svoj glavni stan, odkoder je povelj prve ameriške legije proti sovražniku, je bil razkrit spomenik, posvečen francosko-ameriškem prijateljstvu.

Prdsednik Millerand, ministrski predsednik Poincaré, drugi ministri ter maršali Joffre, Gouraud, Petain in Mangin so bili navzoči.

Poincaré je rekel:

"Amerika, ki bi bila vezana od pakta, ki je bil sklenjen septembra meseca 1914 ter je imela vsled tega pravico skleniti separaten mir, ni sprejela versailleške mirove pogodbe. Umaknila se je, a ni opustila starega in zvestega prijateljstva, kajti bila je mnenja, da se je sicer borila za pravico v veliki evropski vojni, da pa naj sedaj evropski narodi sami najdejo svoj spás kot ga pač morejo."

"Naše roke niso bile narazen, a sodelovanje ni bilo tako popolno kot smo upali, v naše najgloblje obžalovanje."

"Amerika je v svoji robustni inteligenci daleč potisnila od sebe zastrupljeno nemško propagando glede naših namenov v Ruhr. Amerika sodi z zdravim človeškim razumom ter pravi, da imamo prav, če gledamo na to, da bo pogodba izvršena."

"Petdeset tisoč sinov Amerike je padlo na naših bojnih poljih ter počivajo sedaj v francoski zemlji. Materam in ženam številnih med njimi je bila odrečena uteha, da se izjokajo na njih grobovih, vendar pa vedo, da počivajo tam na strani svojih francoskih tovarišev, in njih veliko upanje je, da ne bo dežela, za katero so se borili, izpostavljena nadaljni invaziji."

VOLSTEAD JE POVEDAL, KAJ BI STORIL.

Granite Falls, Minn., 2. junija. — A. J. Volstead, prejšnji kongresnik, ni hotel danes objaviti nobenega komentarja glede akcije newyorškega guvernerja Smitha, ki je podpisal odredbo, s katero se razveljavlja Mullan-Gage državno prohibicijsko postavo. Rekel je le:

— Če bi bil jaz guverner, bi predložil vetiral. (To mu radi vrtamemo.)

NAJVEČJI PODMORSKI ČOLN NA SVETU.

London, Anglija, 4. junija. — V najkrajšem času bo imela Anglija največji in najmočnejši podmorski čoln na svetu. Izdeluje ga v Chatam. Imel bo pod vodo 3600 ton displacementa, torej tisoč ton več kot jih ima največji ameriški submarin. Na krovu bo imel dvanajst paleni top. Submarin se bo imenoval XI. ter bo splovljen prihodnji mesec.

DENARNA IZPLAČILA V JUGOSLAVIJI, ITALIJI IN ZASEDENEM OZEMLJU

se potom naše banke izvršujejo zanesljivo, hitro in po niskih cenah:

Včeraj so bile naše cene sledeče:

Jugoslavija:
Razpošila na zadnje pošte in izplačuje "Kr. poštni čekovni urad" in "Jadranska banka" v Ljubljani, Zagrebu, Beogradu, Kranju, Celju, Mariboru, Dubrovniku, Splitu, Sarajevu ali drugod, kjer je pač za hitro izplačilo najugodnejše.

1,000 Din.	\$12.80	K 4,000
2,000 Din.	\$25.40	K 8,000
5,000 Din.	\$63.00	K 20,000

Pri nakazilih, ki znašajo manj kot en tisoč dinarjev računimo posebej po 15 centov za poštnino in druge stroške.

Italija in zasedena ozemlja:
Razpošila na zadnje pošte in izplačuje "Jadranska banka" v Trstu, Opatiji in Zadru.

200 lir	\$10.40
300 lir	\$15.30
500 lir	\$25.00
1000 lir	\$49.00

Pri nakazilih, ki znašajo manj kot 200 lir računimo posebej po 15 centov za poštnino in druge stroške.

Za pošiljave, ki presegajo tisoč pet tisoč dinarjev ali po dvanajst lir dovoljujemo po možnosti še poseben popust.

Vrednost dinarjem in liram sedaj ni stalna, menja se večkrat in nepričakovano; iz tega razloga nam ni mogoče podati natančne cene vnaprej. Računamo po ceni onega dne, ko nam dosepe poslani denar v roke.

Glede izplačil v ameriških dolarjih glejte poseben oglas v tem listu.

Denar nam je poslani najbolje po Domestic Money Order ali pa New York Bank Draft.

FRANK SAKSER STATE BANK
82 Cortlandt Street New York, N. Y.
Glavno zastopništvo Jadranske Banke.

(Advertisement)

"GLAS NARODA"

SLOVENIAN DAILY

Owned and Published by

Slovene Publishing Company
(A Corporation)

FRANK BAKER, President

LOUIS BENEDICT, Treasurer

Place of Business of the Corporation and Address of Above Officers:
22 Cortlandt Street, Borough of Manhattan, New York City, N. Y.

"GLAS NARODA"

(Voice of the People)

Issued Every Day Except Sundays and Holidays.

For one year in advance	\$7.50	For one year in advance	\$7.50
For six months in advance	\$4.50	For six months in advance	\$4.50
For three months in advance	\$2.50	For three months in advance	\$2.50
For one month in advance	\$1.00	For one month in advance	\$1.00

Subscription Yearly \$6.00

Advertisement on Agreement

"Glas Naroda" izhaja vsaki dan izvenredno hitro in v celoti. Denar nad se blagovno po-
stavlja po Money Order. Pri spremembi kraja naročnikov, prosimo, da se nam
tudi pošlje klicni naziv, da hitreje najdemo naslednje.

"GLAS NARODA"

22 Cortlandt Street, Borough of Manhattan, New York, N. Y.

Telephone: Cortlandt 2775

NEW YORK CITY

PRIGANJAC TRUSTA NA DELU

Gospodje pri jeklarskem trustu so uvideli, da so na-
pravili napačno potezo, ko so potom sodnika Gary-ja ob-
javili, da ni mogoče odpraviti dvanajst-urnega delavnika.
Celo pretkani kapitalistični listi niso mogli držati jezi-
ka ter so pokarali jeklarski trust. Uvidevajo namreč, da
mora taka brutalna objava milijardne korporacije raz-
dražljivo uplivati na delavce. Slaviti dvanajsturni de-
lavnik kot stalno ali trajno napravo je že malo preveč. Od
Gary-ja bi človek pričakoval vsaj ponovitev obljub glede
skrčenja delavnega časa kot je storil to že preje ob več kot
eni priliki ter ga je kapitalistično časopisje slavilo raditega
na vse pretege.

Mogočniji pri trustu si vsled tega prizadevajo izbr-
sati slab vtis, katerega je napravila brutalna objava pre-
sednika, da je namreč odprava dvanajsturnega delavnika
nemogoča.

Časnikarski lakaji trusta morajo vsled tega opravljati
prekurno delo. "Posebni poročevalci" kapitalističnih li-
stov priobčujajo dolgovozna poročila, v katerih "dokazu-
jejo", da dvanajsturni delavnik izginja.

Neki "vodilni jeklarski izvedenec" je porok za kapi-
talistično časopisje. On nam zagotavlja, da je število
jeklarskih delavcev, ki delajo po dvanajst ur na dan, od
leta 1910 naprej stalno padalo in sicer od pet in sedem-
desetih odstotkov na 25 odstotkov.

Brez dvoma je resnično, da dela sedaj manjši odstotek
jeklarskih delavcev po dvanajst ur na dan kot pa jih je
delalo pred desetimi ali dvajsetimi leti.

Za to dejstvo pa se ni treba zahvaliti nežnemu obziru
trusta na zdravje in življenje delavcev, pač pa je to posled-
ica tehničnih izprememb. Pa tudi skrčenje delavnega
časa ni bilo izvedeno v takem obsegu kot nam hoče nat-
veziti priganjač jeklarskega trusta, čeprav bi bilo to prav
lahko mogoče.

Trditve vodilnega izvedenca nosijo že na zunaj pe-
čat površnosti v propagandne svrhe. On govori le v pro-
centih ter ne pove, koliko delavcev dela po dvanajst ur na
dan in po sedem dni v tednu, brez dneva počitka; koliko
jih dela po deset ali osem ur na dan ter z rednim prostim
dnevom. On uveljavlja trditve katerih ni mogoče stvarno
in nepristransko preveriti.

Statistikar zveznega delavskega urada, Stewart, pa
je izračunal, da dela 47 odstotkov vseh uslužbencev v jek-
larskih industrijah po dvanajst ur na dan. Polovica teh
ljudi nima nobenega počitka, pač pa gara po sedem dni v
tednu, torej 84 ur.

Te številke zavračajo trditve "jeklarskega izvedenca",
za katerim se skriva časnikarski priganjač jeklarskega
trusta. Te "statistike" nimajo torej nobenega drugega
namena kot varati javnost glede obsega dvanajsturnega
šifra v jeklarskih napravah ter odpraviti ugovore, katere
je povzročila izjava sodnika Gary-ja. To bo lahka stvar,
kajti meščansko časopisje in javno mnenje se da kaj
naglo potolažiti. Zadovoljuje se z navidezno.

Drugače pa je z jeklarskimi delavci, ki občutijo na
svoji lastni koži učinkovanje nečloveško dolgega delav-
nega dne.

Ti izkoriščani se morajo dvigniti ter odpraviti dva-
najsturni delavnik. Predramiti jih, organizirati ter
podpirati v njih boju proti premočnemu jeklarskemu
trustu je naloga celega organiziranega in razredno zave-
dnega delavstva Združenih držav.

Slikar brez rok.

Angleški listi prinašajo poro-
čilo o nekem mladem slikarju, ki
je pred kratkim priredil v Lon-
donu razstavo svojih slik v akva-
reli, ki jih strokovnjaki prište-
vajo med najlepše umotvore te
vrste. Slikar Hawkins, ki je av-
tor teh del je bil komaj začel svo-
jo umetniško kariero, ko je iz-
bruhnila svetovna vojna. Bil je
vpoklican in je v vojni izgubil o-
be roki. Eno mu je popolnoma od-
trgalo, druga pa je bila pohablje-
na tako, da mu ni več služila. To-
da to ga ni motilo in ostal je
zvest svojem poklicu. Po svo-
jem okusu si je dal napraviti um-
etno roko, v kateri drži čopič in
se z nevtrajno potrpežljivostjo

vežba v slikanju. In dosegel je
v svoji marljivosti izreden uspeh.
Kritiki hvalijo njegova dela kot
prvovrstne umetniške proizvode.
Seveda nihče ne ve o žalostni u-
sodi umetnika.

Zlato na Kamčatki.

Ameriški listi poročajo, da so
na severni strani sibirskega pol-
otoka Kamčatke našli ogromne
zaloge zlata. Pravijo, da se pono-
vi slučaj Californije, ako je sa-
mo polovica vesti o kamčatskem
zlatu resničnih. Sovjeti bi hoteli
monopolizirati te najdbe zlata,
ali to bo težko, ker so razbite vse
poti, ki vodijo v Kamčatko, tako
da se more priti tja samo potom
morja ali zrakoplova.

POZOR ROJAKI!

V namenu, da se velik krog naših naročnikov še bolj
razširi, je sklenila uprava "Glas Naroda" razpisati na-
slednje nagrade:—

Kdor pošlje deset celoletnih novih naročnikov,
dobi \$30.00 nagrade v zlatu;
kdor pošlje dvajset celoletnih novih naročnikov,
dobi \$60.00 nagrade v zlatu;
kdor pošlje štirideset celoletnih novih naročni-
kov, dobi \$120.00 nagrade v zlatu.

Za vsakega novega naročnika je treba poslati po \$6.00.
Ponudba bo veljavna za tri mesece—od 1. junija do
31. avgusta.

Rojaki na delo!
S pridobitvijo čimveč mogoče novih naročnikov, bo-
ste pomagali v prvi vrsti "Glasu Narodu", da se bo še
bolj povečal in razširil, poleg tega se vam pa obeta tudi
lep zaslužek.

V kratkem napoči doba počitnic. Ljudskošolskim
otrokom je dana ugodna prilika, da zaslužijo lepó na-
grado.

Čimveč novih naročnikov bomo dobili, temlažje nam
bo razširili in povečati list.

Uprava "Glas Naroda".

Dopisi.

Farrell, Pa.

O delavskih razmerah ne bom
dosti poročal. Dela je dosti, samo
plača je bolj pačla. Komaj da bi
človek imel štiri roke mesto dveh.
Sedaj nas pa še ta preklicana vro-
čina muči na vseh krajih, posebno
nas Slovence, ki smo zaposleni ve-
činoma vsi na vročih prostorih.
Na vse načine sem že premišlje-
val, da bi prišel od tistih razmer
tudi jaz, kot jih ima Mr. Harding
ali kakšna druga višja gospoda. Po-
zimi, kadar ga zebe, beži kam
proti Floridi, poleti se pa lepo po-
makne v hladne kraje, kot ptič,
ki se v jeseni in spomladi prese-
ljujejo. Nam trpinom tega ni mo-
goče.

Kakor že znano, je v tej nase-
lini bolj malo Slovencev, pa smo
vseeno še precej napredni pri
društvih, v Domu in godbi.

Dne 9. junija priredi tukajšnja
slovenska godba veselico in pre-
stavo v korist tukajšnje godbe v
pokritje stroškov in učenja. Ker
v tukajšnjem Slovenskem Domu
nimamo dovolj prostora za pre-
stavo, smo ukrenili, da se vrši ve-
selica in predstava v Hrvatskem
Domu na Stanton St. Ples se pri-
čne ob 6. uri, predstava pa točno
ob 8. uri. Po končani igri je pro-
sta zabava in ples. Igralo se bo
najlepše slovenske komade. Igral-
ci pridejo iz Girarda, Ohio. Dra-
matični klub "Presečen" igra
"Mož beseda". Torej vljudo va-
bimo vse tukajšnje Slovence in
Slovenke, kakor tudi one iz bli-
žnje okolice, namreč iz Sharona in
Wheatlanda. Moški, privedite s
seboj svoje boljše polovice in svo-
je male, kajti prostora in svežega
razvedrila bo dovolj za vse. To-
rej, rojaki, ne zamudite te prili-
ke, kajti kaj takega niste že kma-
lu videli. Vstopnina je mala.

Pozdrav! Fr. Hribar.

Iz Belokrajine.

Pred kratkim se je zgodila v
Adlešicah nesreča. Dolnja Mile-
kova je po nesreči poparila svo-
jo vnučko s kisló repo, da je v lu-
dih mukah ubogo dete drugi dan
podleglo opeklinam. Poparila je
tudi sebe grozno roke in ker se je
zgodilo po nesreči, ne zadene že-
ne prav nobena krivda.

Zadnje kritične vremenske dni
smo v Belokrajini splošno dobro
prestali. Nekateri stekli so malo
ozeblili, tretje in sadje pa nič. Trte
je letos sam grozd.

V Črnomlju se je zgodila velika
nesreča. Čevljarski vajenec Ste-
fan Vrančar p. d. Jurinov iz Bed-
nja se je nekaj prerakal z moj-
strovno ženo Rajmarjevo v Črnom-
lju. Ker se ji ni pokoril, ga je za-
el mojster preganjati in prete-
pati. Ubogi dečko je bežal kar se
je dalo in je pod Doltarjem padel
v Dobljico in bil takoj mrtev.
Tako se z vjenci pač ne sme de-
lati.

Tatovi nadaljujejo kakor v za-
smeh svoje počenjanje dalje. Ta-
ko so zopet odnesli vso obleko pri
Štubarju v Dolenjih. Par dni
nato so pa pokradli pri Jankovič-
ki na Selih 17 vso obleko. Kar so
imeli domači na sebi, to je ostalo.
Ta hiša je okradena že drugič.
Sedaj merijo inženirji novo že-
leznico, ki bo stekla na novo od
Črnomlja in Kočevja proti morju.

Mašina, ki vozi od Črnomlja v

Bukovlje, je zopet zažgala. Grga-
m iz Adlešic 20 eno parcelo na
novo pogozdeno. Lani mu je za-
žgala tudi eno, pa še danes ni do-
bil niti vinarja odškodnine. Boga-
tim Judom je dovoljeno vse, siro-
mak pa ostane vedno brez pravice.

Novice iz Slovenije.**Dvoboj za tablico**

se je vršil pred ljubljanskimi o-
krajnim sodiščem. Ljubljanski
zdravnik dr. J. Groyer je obesil
pri hišnih vratih svojega stanova-
nja na Miklošičevi cesti novo ta-
blico z napisom "Doktor Groyer"
v rdečih črkah na belem polju in
z modrim okvirjem, torej v držav-
nih barvah. Hišni lastniki "Ljud-
ski posojilnici" pa ta napis ni u-
gajal. Zahtevala je, da ga mora
zdravnik odstraniti, češ, da sme
najemnik obesiti takšne napis le
sporočnim s hišnim lastnikom in
da moti Groyerjev napis enotnost
fasade Ljudske posojilnice. Vrh
tega je zavod opiral svoje stališče
na trditve, da zdravnik sploh ni
najemnik, ker je svojočasno, ko je
bil on pri vojakih, njegova gospa
vzela zadevno stanovanje v na-
jem. Toženi zdravnik je ugovar-
jal, da napis nikakor ne kvari fa-
sade, ker je fasada v narodnih
barvah in se zato prav lepo ujema
z napisom v državnih barvah.

Razen tega je pa navajal, da je
Ljudska posojilnica tudi od njega
zahtevala najemščino z izgo-
vom, da izvršuje prakso i zdrav-
nik i njegova gospa, ki je tudi
zdravnica. Sodnik je odredil ko-
misijo na lieu mesta in ugotovil,
da je tablica v državnih barvah
prav lepa in okusna, v pravilni
neprevleki izmeri in da se tudi
prav odlično sklada z narodno
barvo fasade, naker je tožilnica
umaknila svoj razlog o nesklad-
nosti barv ter se opirala samo še
na ostali razlog bišnega lastnika.

Sodnik si je končno pridržal so-
dbo, ki po vsem dejanskem in prav-
nem položaju najbrž ne bo dru-
gačna, kot da bo tožba Ljudske
posojilnice zavrnjena.

Električna razsvetljava v Sloven-
ski Bistrici.

Iz Slovenske Bistrice poročajo:
Pogajanja z elektrarno na Fali
radi električne razsvetljave me-
sta so v p. em teku. Mestni ob-
činski odbor se je soglasno izre-
kel, da v principu za prispevek
do ene četrtine v znesku po 100
tisoč dinarjev za postavitev trans-
formatorja; eno četrtino prevza-
ma tovarna bakra v Zgornji Bi-
stnici, drugo polovico pa elektrar-
na Fala. To je vsekakor ugodna
rešitev tega perečega vprašanja.

Skaza je delal dolg uvod, ko
je hotel pripraviti župljane na
novo fehtarje.

In v tem uvodu je vprašal:

— Kaj bi bilo, če bi vam izro-
čil tisoč dolarjev?

Star pošten možak je odvrnil:

— Če bi jih meni izročili, bi jih
najprej preštel.

Peter Zgaga

Mussolini se zopet repenči.
Pravi, da mora biti Sredozem-
sko morje izključno italijanska
last.

Če se bo Angliji zdelo vredno,
bo morda odgovorila na to naj-
novejšo Mussolinijevo nesram-
nost.

Pa tudi Belgrad bi si moral iz-
posoditi nekoliko časa, da bi od-
govoril Mussoliniju.

Kot vse kaže, bomo pa belgraj-
skega protesta zastoj pričako-
vali.

Belgrajska vlada je pred krat-
kim podelila Mussoliniju najvišje
srbsko odlikovanje — Karagor-
gijevovo zvezdo prvega razreda.

Če jugoslovanski brodojci
sploh pride vpsotev, se ne bomo
smeli čuditi poročilu, da je jugo-
slovanska vlada imenovala Musso-
linija za častnega admirala svo-
jega brodojca.

S tem bo zadoščeno časti in ne-
umnosti obenem.

Rojak me vprašuje, kaj je s
priseljenškim komisarjem.

Zaenkrat je safe — že vsaj do
1. julija.

Kvota je polna. Do 1. julija ne
more priti nihče iz Jugoslavije,
ki bi ga odtiral nazaj.

Pri zadnjih občinskih volitvah
v Ljubljani so zmagali komunisti.
K zmagi so jim pripomogli v pr-
vi vrsti ljubljanski klerikaleci, ki
so oddali zanje vse glasove.

Ljubljanski župan je dr. Perič.
Periča prav dobro pozna gotov-
ni čikaški krogi.

Ko je bil zadnjič v Ameriki, so
mu dali par tisočakov iz milijon-
dolarskega fonda za — srečno
pot.

Kmalo bomo imeli zopet čast
videti Periča v Ameriki.

S tovarišem Stanovnikom bo
prišel v imenu ljubljanskega me-
sta fehtat za poldrugi milijon do-
larjev posojila.

Potrkal bo na vrata raznih
newyorških kapitalistov. Če se
mu bo odprlo, je seveda drugo
vprašanje.

Kakšne garancije bo dala Ljub-
ljana za posojilo, se še ne ve.
Ljubljana za enkrat ne producira
drugače kot politiko in politi-
kase.

Teh imamo pa, Bogu bodi po-
toženo, tudi v Ameriki čez glavo.

V New Yorku je zadnji čas do-
sti slovenskih veselje, piknikov in
zabav.

Največje značilnosti pri teh
prireditvah so naslednje:

Slovenci se dolgočasijo, dru-
štveni odbor se joka, gostilničar
se pa smeje v pest.

— Kdaj bodo dobile ženske mo-
ške plače? — je vzklila nav-
dušena zagovornica ženskih pravi-
c.

Nekdo med poslušalstvom se je
pa oglasil:

— Ko bo v soboto prišel mož z
dela domov.

Skaza je delal dolg uvod, ko
je hotel pripraviti župljane na
novo fehtarje.

In v tem uvodu je vprašal:

— Kaj bi bilo, če bi vam izro-
čil tisoč dolarjev?

Star pošten možak je odvrnil:

— Če bi jih meni izročili, bi jih
najprej preštel.

NOVA ZANIMIVA KNJIGA**NA KRVAVIH
POLJANAH**

Spisal Ivan Matičič

Cena s poštnino

\$1.50

Jugoslovanska

Ustanovljena 1. 1898

Katoli. Jednota

Inkorporirana 1. 1901

GLAVNI URAD v ELY, MINN.

Glavni odborniki.

Podpredsednik: RUDOLF PERIAN, 222 E. 12th St., Cleveland, O.
Podpredsednik: LOUIS BALANT, Box 104 Pearl Ave., Lorain, O.
Vojnik: JOSEPH FISHLER, Ely, Minn.
Blagajnik: GEO. L. BROZICH, Ely, Minn.
Blagajnik neplačanih smrti: JOHN MOYSE, 618 — 12th Ave. East,
Duluth, Minn.

Vrhovni zdravnik.

Dr. JOS. V. GRAHEK, 303 American State Bank Bldg., 600 Grant St., at
Sixth Ave., Pittsburgh, Pa.

Nadzorni odbor:

ANTON ŠEŠNIK, Room 204 Bakewell Bldg., 7th. Diamond and Grant
Streets, Pittsburgh, Pa.
MOHOR MLADIČ, 1334 W. 13 Street, Chicago, Ill.
FRANK SKRABEC, 4223 Washington Street, Denver, Colo.

Poročni odbor.

LEONARD ŠLABODNIK, Room 420, Ely, Minn.
GREGOR J. PORENTA, Black Diamond, Wash.
FRANK MORICH, 3217 St. Clair Ave., Cleveland, O.

Zdravstveni odbor.

VALENTIN PIRC, 718 London Rd., N. E., Cleveland, O.
PAULINE ERMEN, 519 — 3rd Street, La Salle, Ill.
JOSEF STERLE, 404 E. Mesa Avenue, Pueblo, Colo.
ANTON CELARC, 523 Market Street, Waukegan, Ill.

Jednotine uradno glasilo: "Glas Naroda".

Vse stvari tiskajo se uradnih sadov kakor tudi denarne posiljatve
naj se pošiljajo na glavnega tajnika. Vse pritožbe naj se pošilja na pre-
sednika porotnega odbora. Prošnje za sprejem novih članov in bolniš-
niške naj se pošilja na vrhovnega sodnika.

Jugoslovanska Katoliška Jednota se priporoča vsem Jugoslovanom na
obiti prijet. Kdor želi postati član te organizacije, naj se zlasti tajnika
bližnjega društva J. S. K. J. Za ustanovitev novih društev se pa obrne
na gl. tajnika. Novo društvo se lahko ustanovi s 3 člani ali članicami.

Iz Jugoslavije.**Podržavljenje poštih uradov.**

Kakor poročajo iz Beograda, se
bo v kratkem v ministruvstvu pošte
in brzojava vršila konferenca, na
kateri se bo razpravljalo o podr-
žavljenju vseh poštih uradov.

Prometne zadeve Črne gore.

Po vestih iz Cetinja, bo voja-
ška oblast zgradila poljsko želez-
nico od Podgorice do Plavnice.
Dela so se že pričela. V zvezi s to
železnico namerava Brodarsko
društvo "Boka" urediti promet
od Bara do Bojane in od Skadra
do Plavnice in Vira. Razen tega
namerava vojaška oblast obnoviti
bivšo avstrijsko vojno žično že-
leznico Kotor-Krsta. Vse te zveze
bi bile velikega pomena zlasti za
prehramo teh krajev, kjer je po-
zimi vsak promet ustavljen.

Na cesti Kotor-Cetinje.

Cesta iz Kotora na Cetinje je
prav lepa in razgled na morje in
na Dalmacijo ter Heregovino je
nekaj izvednega. Ampak danes se
po tej cesti ne potuje brez skrbi
in tudi ne brez orožja, ker malo-
kje v Jugoslaviji je razbojništvo
tako razvito kot na romantični
serpentinasti cesti na Lovčev.
Poštni avtomobil, ki vozi po tej
cesti, je bil že šestkrat napad-
en in izropan, in mnogo orožni-
kov, ki spremljajo avtomobil, ter
potnikov je bilo pri takih napadih
ubitih. Te dni je bil kotorski trgo-
vec Lajmovič tako nepreviden, da
se je sam vozil z vozom iz Cetinja
v Kotor. Tik pred Kotorom, na
ovinku, kjer je bil pred kratkim
napaden poštni avtomobil in en
orožnik ubit, drugi pa težko ra-
njen, so stopili pred trgovca raz-
bojniki, ki so mu ustavili voz in
ga oropali vsega denarja, ki ga
je imel pri sebi za več tisoč dinar-
jev. Na bližnji orožniški postaji
je trgovec prijavil vso stvar in
orožniki so šli takoj na pogon za
razbojniki, ki so pa gotovo dobro
znani v krševitem terenu, kjer
jim orožniki težko pridejo do ži-
vega. Cesta Kotor-Cetinje bi mo-
rala biti boljše zavarovana.

Na zvniku zagrebške katedrale.

Dva krasna gotška zvonika, za-
grebške katedrale tvorita glavno
karakteristiko historičnega Za-
greba, in pomos vsakega Zagre-
bčana. Zvonika sta nad 100 metrov
visoka. V nedeljo 22. aprila se je
na vrh križa popel mlad človek,
Stjepan Košinj iz Banjaluke, ter
v vrtoglavi višini izvajal razne
telovadne vaje in z robcem maha-
je pozdravljal mnogobrojno ob-
činstvo, ki je bilo zbrano na Ka-

patolskem tugu. Stal je na eri no-
gi ter si zvil in zapalil cigareto.
Ko se je končno vrnil z zvonika,
so ga sprejeli redarji ter ga od-
vedli k "ravniki lampi", češ, da je
zagrešil izred ter povzročil, da se
je nabrala velika množica ljudi
brez predhodnega dovoljenja.

Lov za brzovlakom.

Beogradska lista poročajo, da je
neka mlada gospa na beogradske
postaji zamudila brzovlak, s ka-
terim je hotela odpotovati v Bu-
dimpešto. Neki kapitan avijatik,
ki jo je spremljal, jo je povabil,
naj se vsede v vojaški aeroplan,
s katerim se lahko dohiti brzov-
vlak. Gospa je kavalirsko ponud-
bo sprejela. Kapitanov aeroplan
je v resnici še pred brzovlakom
dospel v Budimpešto, kjer se je spustil.
Gospa je vstopila v kavalu zatem
došli brzovlak ter potovala na-
prej v Budimpešto.

**Beograd za bedne ruske akade-
mike.**

Panika v vojni.

Poroča polkovnik Josiah Wedgewood.

"Našim junakom" strežejo na vse mogoče načine ter jih ščitijo. Zgodovina in časopisje delujeta skupno z damami, da ovekovčita teorije nezlomljivega poguma. Človek se obleče v kaki uniformo, si natakne na glavo klobuk iz pleha in cela narava bojazljivega človeka se izpremeni. Postane močna, molčeča postava, na katero se človek lahko zanese — katero se proslavlja. To ugaja o bema strankama in tudi državi.

Na videz je škoda razkriti to zaroto, a preveč mož je nosilo plehasti klobuk in preveč jih ve, kako bedasta in prazna je ta teorija. Ni dobro pustiti preveliko zev med povestjo in dejstvi. — Preveč številni se izpremejo v sleparje ali cinike. Mi, ki smo stali v viharju, vemo, da ne moremo uti noben normalen človek smrti nemo strahu, ko pride prvič v resnični ogenj. Ko vidi človek prvega ranjenega, katerega vlečejo v ozadje, — to je prvi dogodek, ki omaja večino junakov, še predno čujejo žvižganje iz daljine daljave prihajajoče kroglice. Kakšen strah me je navdajal, da se ta strah pozna na obrazu.

Najhujši strah pride, če bi človek lahko nekaj storil, da se reši, a si ne upa storiti tega. Če mora človek mirno sedeti ter čakati, — dobro, potem je človek prisiljen k temu in nobenega pomena nima delati si skrbi raditega. — V sled tega je disciplina tako razdrapanja in še bolj razdrapanja bi bila, če bi ne bilo toliko različnih metod za izvedenje povelj. Vsi so šli preko nasipa, a vsaka granatna dolbina je predstavljala skušnjava, da bi človek padel vanjo, če bi le nikdo ne gledal tja. Kaj. Raditega trpe tudi v glavnem častniki. O tem sem trdno prepričan.

Iz istega vzroka je tudi mornar dosti manj strahopeten kot pa vojak. On se nahaja na ladji. Ne more iz nje. Cela družba na ladji gre po isti poti in v istem času v večnost. Tam se ne skriva nihče za ono podrtijo, ki namerja osebo na vas puško, da vas osebo ubije. Nikdo se ne plazi v temi za človekom. Mož na ladji ni odgovoren za ladjo.

Odgovorni umirajo ter pričakujejo smrti. Seznam in Timesu se je vedno glasil: — Vsi podporniki, izjemno posebej omenjenih. — Da, To so ljudje, ki najbolj trpe vsled strahu — ter imajo tudi dosti poverda za to.

Strah, da mora človek popustiti, pa je povsem drugačna stvar. Ta strah je neizmerno nalezljiv. Treba le videti nekoga, na katerega se človek zanese, — častnika, starega vojaka, — kako se ga je lotil strah, in bacil skoči takoj v lastne oči ter se razširi od tam kot goreči smodnik na vse. Vidni strah povzroča paniko, posebno če drugi ne vedo, kaj je dotičnega napolnilo s takim strahom. Ljudje imajo tako živahno domišljijo! Neznano je pravi peklenšček.

O nekem polku Wellingtona, ki je bil vajen vojne, poročajo, da je v španski vojni mirno taboril v nekem gozdu, ko se neke noči vsi — vsi vojaki zbude, vstanejo ter so zbežali, ne da bi bil kak sovranežnik v bližini. Pravijo, da so bili v gozdu duhovi, a jaz vem boljše. Nekemu vojaku se je mučilo sanjalo in glasno je zakričal v spanju. Neki drugi je pogledal v ogenj, naslednji je vzkliknil: moj Bog, četrti je skočil na noge in zbežal. Ne, še hujše, če bi molče zbežali proč, preveč preplašeni, da bi povzročili kraval.

Hočem pa navesti svoje lastne primere te strašne nalezljivosti. Spominjam se takega slučaja v Južnoafriški vojni. Tam so bili boji na daljno distanco, ki niso pripravi za paniko. Nekoč je padla granata v naš transport, a vozniki so bili domačini in mi smo se smejali. Strah se ne more razširiti od črnih na bele in domišljavi ponos belih pokaže rad, kako vživimo v pleme mojstrov. Dobro je, da je ljubezen do bahaštva tako velika kot strah pred smrtjo. V Južni Afriki sem spoznal strah, — posebno strah biti zadet od kroglice v obraz, kjer je človek tako strašno nag. Spominjam se, da je tam lahko človek videl kroglice prihajati; ne šele takrat, ko so vrgle v zrak kopo prahu, temveč kot nenaadne brzojavne žice.

In žvižgale so te kroglice. Lahko se oponaša ta šum, če zavrti človek gorečo vžgalico ter jo vrže v zrak. Človek se navadi avtomatičnega sključenega držanja kricket igralca ter si hoče vedno držati roko pred očmi. To pa sploh ni bila nikakava vojna. V dveh letih nisem videl niti enega mrtvega Bura. V desetih minutah sem prestal v Flandriji večji strah.

Bilo je v jutru dneva, ko so Nemci zavzeli Lille. V Lille so se nahajale angleške mornariške čete v družbi francoskih kolonijalcev. Poljali smo se v oklopnem avtomobilu na patrolo. Imenovali so to oklopní avtomobil. Spominjam se, da so bili obroči okovani in da je sedel šofer v okovanem sedelu. Mi pa nismo bili okovani. Vozili smo se južno od Lille po deželni cesti proti Douai, da ugotovimo, kje se nahajajo Nemci.

Pojdite tako in tako daleč ter storite morebiti to ali ono, če je varno, — se je glasilo v naših poveljih.

Jaz sem bil pasažir. Ozemlje je postalo izvanredno prazno in tiho, kot pred solničnim mrkom. Ptice so prenehale peti. V avtomobilu premeri človek pot z značilno naglico, in čitanje zemljevidov je za mornarje malo znana umetnost. Hiše so bile tukaj, a prebivalci so izginili. Štiri ulice, ki so se tukaj križale, so bile prazne, sumljivo prazne. Kdo je bil za onimi okni? Ponavadi so streljali od zgoraj na avtomobile. Na to smo se tedaj spomnili. Le molk? Nobenega koraka na stopnicah. Nobenega obraza na oknih. Kje bo padel prvi strel?

Hitro, obrni voz! — Na križišču se je obrnil na levo, potisnil avtomobil nazaj, — a motor je odpovedal. Major je bil nervozen. Preklinjal je šoferja. Plesal je pred hladilnim aparatom. Medtem pa je preplašen šofer skušal spraviti stroj v tek. Mi ostali pa smo postali za trenutek še bolj tihi. Motor je začel ropotati in celi dogodek se nam je zdel večnost. Komčno je prišel oklopní avtomobil v tek ter izginil s križišča.

Moja naslednja panika je bila v bitki pri Berlaar. Nemci so si onega jutra v megli izsilili prehod preko Schelde. Na ta ali oni način sem bil z dvema avtomobila pridružen nekemu belgijskemu kavalerijskemu polku. Pozabil sem ime onega polka, a nosil je čudovito lepe rdeče hlače in poveljeval mu je človek, ki je izgledal kot princ de Ligne ali kak drugi zgodovinski poveljnik. — Mi smo bili edini Angleži pri belgijski armadi. Jaz sem dobil precej nedoločno povelje, naj patruliram ob levi fronti ter grem na Termonde straži do Schelde. — Nemci pa so šli višje gori že preko reke, in na povratku sem prišel na cestnem križišču v umikanih. Belgijska infanterija je drvila proti severu, razbita, brez reda, upanja in brez častnikov. — Ranjenci so kazali svoje rane, da vzbudijo usmiljenje ali da se na ta način opravičijo. Prebivalci vasi so vreli iz svojih hiš in koč ter vlekli seboj majhne vozičke, obložene z modroci in drugo navlako. Granate so švigale v zrak. Na vsakem obrazu je stal zapisan strah. Tudi mene se je lotil. Tudi jaz sem se oziral preko glave nazaj, da zagledam prvo strašno nemško piketavbo. Cela dežela je bila razdeljena v ograje in hiše. Za ono hišo se mogoče skriva, ali pa so tam naprej, ob gozdu? Razumel sem one artiljerijske voznike, ki so v takih časih prerezali vprago, oddirjali s konji ter pustili za seboj topove in svojo čast.

Z oklopnim avtomobilom pa kaj takega ni mogoče storiti. Tudi ni mogoče voziti skozi bežečo maso konj, ljudi, artiljerije, samokolnic, ne da bi povzročili neprilike sebi in drugim. In razen tega tudi nisem mogel pozabiti, da smo edini Angleži tukaj. Vsled tega smo prisiljeni obstati na razpotju in ko je dospela masa na drugo stran naših dveh vozov ter nas imela med seboj in terorjem, je postal njen tempo počasnejši in ojuočili so se. Drhal se je zopet izpremenila v armado.

Bilo je eno onih slabo premišljenih "prodiranj" na Galipoli. Tri brigade so pričele zjutraj brez priprav in brez cilja s prodoranjem. Proti pol dne sem se slučajno znašel poleg bodočega generala prijazne sorte, po imenu William. Pozneje je postal še prijaznejši, mi preskrbel D. S. O. — (Distinguished Service Order), a se sam pridružil delavski stranki.

Ko me je videl s tropo postopačev in strojnih pušk, mi je rekel, — naj se vrnem v krtijo. — To je bilo zelo lepo, nedoločno povelje, katero si je lahko civilist razlagal kot je hotel.

Vedno več zaostalih in ranjenih pa je prišlo k nam, — ljudi s povestmi, da so se vrnili po nadaljno municijo in pol ducata dobrodušnih samaritanov nekega moža, ki je bil mogoče ranjen v roko. Vedno bolj vznemirjeni smo se plazili po razvalinah navzgor. Z zadnjim naporom svoje omahujoče volje smo prodrli še sto jardov naprej in tedaj smo videli napadalec, kako so prodirali proti nam: — Francoze obeh barv, Iryce, ljudi iz Essexsa. Niso tekli, pač pa se umikali. Pod menoj je bil neki narednik, po imenu John Little. Prihajal je iz Berwickshira, bil je starejši kot jaz, na napadni strani petdesetih, — a najbolj pogumni in ponižni poštenjak, kar sem jih kdaj poznal.

Preteč z revolverjem je ustavil vse, ki so se priplazili nazaj. — Mislim, da jih bomo sedaj spravili naprej, gospod, le še sto jardov.

Naša tropa mož je do tedaj narasla na tisoč, in vsi so ležali na tleh ter skrivali obraze. Tudi mene je navdajala želja, da se vlečem, a na moji levi strani je stal Little in nisem si upal leči na tla.

Panika podnevi je huda, a še desetkrat hujša ponoči. Moja zadnja primera naj bo iz teme. Bila je naša zadnja noč na nasledlem parniku "River Clyde". Naenkrat se je privahila preko krova neka postava ter obtičala v nekem kotu.

Kaj pa je? — sem vprašal prestrašen. — Ali ste ranjeni, stari dečko?

Ne, a tega ne morem še nadalje prestajati, — se je glasil stokajoč odgovor.

To, krogline pomanjkanje hlada in čevljev v temi, mi je skoro popolnoma zmešalo glavo. Vedel sem, da so Turki nad nami in jaz sem bil bos. Tičala sva tam, dve na smrt prestrašeni postavi ter pričakovala smrti. Na srečo pa sem se moral brigati za svoje podrejene. Padlo mi je nekaj v roke, s čemur sem si pokrkl nagoto in sprazil sem se po krovu naprej med Turke, ki pa so bili tako prijazni, da so pustili v miru temne stopnice. Samoposebi umevno pa ni bilo nikakih Turkov tukaj, a strah, paničen strah se je lotil posadke ladje.

Karliti na delu.

Na Dunaju se je vršila seja nacionalnih legitimističnih stranke, ki so se je udeležili tudi madžarski zastopniki. Na seji se je razpravljalo obširno o vzrokih neuspeha zadnje Karlove avanture in o sedanjem stanju legitimističnega pokreta. Madžari so naglašali, da na Madžarskem vlada enako kot v Avstriji prikriva pravo ljudsko naziranje; v resnici da je legitimistična ideja daleko bolj razširjena kot se meni. Tudi madžarska armada je baje za 98 odstotkov legitimističnega mišljenja. Strankini tajniki se je zahvalil Madžarom za poročila in zatrjeval, da bo mogoče z intenzivnim skupnim delom doseči zopetno vzpostavitev stare avstro-ogrske monarhije. — Naj se veselijo!

Jugoslovani v poedinah državah.

Census Bureau je šele sedaj izdal natančnejše statistične podatke o narodnostih v Združenih državah glasom zadnjega ljudskega štetja od l. 1920. Dosedaj je bilo objavljeno le skupno število pripadnikov poedinah narodnosti v vseh Združenih državah in podatki glede nekaterih velemest.

Statistika o narodnostih ali — pravzaprav — o materinščini zapopada le tujerodce in one Amerikance, katerih oče ali mati ali pa oba roditelja sta bila tujerodca, skratka takozvano prvo in drugo generacijo priseljenstva. Otroci tujerodcev so vedno navedeni po materinščini svojih staršev. Belokožni tujerodeci in njihovi otroci so navedeni v uradnih statistikah pod skupnim imenom "foreign white stock".

Jugoslovani v Združenih državah so navedeni po materinščini kot Slovenci in Srbo-Hrvat. Ne da bi se spuščali v kritiko o zanesljivosti teh statistik, vendar je zanimivo, da vemo, koliko Jugoslovancev, navajajo uradno ljudsko štetje, kajti, naj bodo te statistike natančne ali ne, treba vendar računati z uradnimi podatki, kajti ti imajo veliko važnost pri praktičnem izvajanju marsikaterih odredb.

Država	Slovencev	Država	Srbo-Hrvatov.
1. Pennsylvania	50,257	1. Pennsylvania	56,483
2. Ohio	39,012	2. Ohio	25,595
3. Illinois	21,595	3. Illinois	24,844
4. New York	15,025	4. Michigan	14,818
5. Minnesota	13,803	5. Minnesota	9,003
6. Wisconsin	9,675	6. New York	8,143
7. California	8,208	7. Indiana	7,846
8. New Jersey	6,894	8. Wisconsin	6,833
9. Michigan	6,808	9. California	6,388
10. Colorado	5,246	10. Montana	4,839
11. Indiana	3,939	11. Washington	4,174
12. Montana	3,622	12. Missouri	3,814
13. Washington	3,445	13. W. Virginia	3,661
14. Connecticut	3,257	14. Kansas	3,558
15. West Virginia	3,043	15. Iowa	3,526
16. Kansas	2,935	16. Colorado	1,831
17. Wyoming	1,297	17. Arizona	1,788
18. Missouri	1,021	18. New Jersey	1,720
19. Oregon	975	19. Nebraska	1,608
20. Utah	846	20. Oregon	1,223
21. Louisiana	694	21. Utah	1,013
22. Texas	659	22. Wyoming	946
23. Iowa	649	23. Massachusetts	796
24. Massachusetts	614	24. New Mexico	767
25. Maryland	536	25. Nevada	730
26. Mississippi	458	26. Texas	618
27. New Mexico	453	27. Idaho	507
28. Arizona	381	28. Connecticut	493
29. Virginia	376	29. South Dakota	464
30. South Dakota	341	30. Maryland	375
31. Nebraska	334	31. Kentucky	354
32. Oklahoma	326		
33. Nevada	326		

Po uradnih podatkih je bilo leta 1920 v Združenih državah — 208.552 Slovencev in 200.421 Srbo-Hrvatov. Ti poslednji so porazdeljeni v Hrvate (140.550), Dalmatince (3.119), Srbe (52.208) in Črnogorce (4.535).

Od 208.552 Slovencev je bilo 102.744 tujerodcev in 105.808 tujerodcev. Po ljudskem štetju od l. 1910 pa je bilo 181.594 Slovencev, od teh 123.631 tujerodcev in — 57.963 tukaj rojenih.

Od 200.421 Srbo-Hrvatov je bilo 125.844 tujerodcev in 74.577 tukaj rojenih. Po ljudskem štetju od leta 1910 je bilo navedenih — 128.064 Srbo-Hrvatov, od teh — 105.669 tujerodcev in 22.395 tukaj rojenih.

Skupno število Jugoslovancev (po narodnosti) je torej po ljudskem štetju od leta 1920 bilo — 408.973 nasproti 309.658 l. 1910. Podatki navajajo število Slovencev in Srbo-Hrvatov po poedinah državah; tu navajamo države v postopnem redu po številu našega prebivalstva v istih. Ostali so raztreseni po raznih državah.

Vse te številke treba razumeti kot število tujerodnih in tukaj rojenih Slovencev oziroma Srbo-Hrvatov (po materinščini), navedenih v uradnem ljudskem štetju l. 1920.

Naslednji oddelek je posvečen delu v Ženevi od januarja do septembra 1915. Tudi tu se omenja sodelovanje z Jugoslovani. Naslednji čas je posvečen delovanju Masarykovem v Parizu in Londonu od septembra 1915. do maja 1917. Jugoslovani se v tem času pojavljajo na mnogih mestih. — Akutno postaja zlasti vprašanje razmerja med Italijo in bodočo Jugoslavijo. V akcijo stopa znani Jugoslovanski odbor, pojavljajo se imena Jovanovića, Antonijevića, Supila, Hinkovića, Vošnjaka, Kraljevića, Pašića in Velimirovića. Naslednji čas od maja 1917. do aprila 1918. prebije Masaryk v Petrogradu, Moskvi, Kijevu in Vladivostoku. Tu srečamo ime — Spalajkovića ter omembo Supilovih idej. Od 6. do 20. aprila 1918, se je Masaryk mudil v Tokiju, odkoder je odpotoval v Washing-

ton. Jugoslovanske zadeve se omenjajo na več mestih: v Rimu se vrši kongres zatiranih narodov, v Ameriki se budi zanimanje za jugoslovansko vprašanje, v Rimu se sklene pakt med Italijani in Jugoslovani. Govori se tudi o Črnigori. Predsednik Združenih držav se zainteresira za Jugoslovane.

Iz Washingtona se je Masaryk preko Pariza, Padove in Brixna podal domov. To je bilo med 20. novembrom in 21. decembrom. — V tem času se je pojavila v obrih ideja male antante, kateri položje temelj razgovori Masaryka z Vesničem, Trumbičem, Jöneseum in Venizelosom.

Ponarejeni bankovci. V zadnjem času se je v celi Evropi pojavilo veliko število ponarejenih bankovcev. Zlasti mnogobrojni in dobro izdelani so falsifikati ameriških bankovcev po 10 in 20 dolarjev, angleških po 10 funtov, rumunskih po 500 lejev, nemških po 500 mark, poljskih po 10.000 mark in italijanskih po 50 lir.

Bivši avstrijski ministrski predsednik obsojen radi žaljenja časti. Pred dunajskim porotnim sodiščem se je vršila zanimiva pravda Sinclair contra Hussarek. Ameriški pisatelj Sinclair je namreč tožil radi razžaljenja časti bivšega avstrijskega ministrskega predsednika Hussareka, ker je Hussarek v nekem članku v dunajskem listu "Reichspost" nazval Sinclairja "kopcev" povedom izdaje knjige "Čerkev in veliki kapital". Hussarek je bil obsojen na 500 tisoč avstrijskih kron globe.

Ko sem šel z množico mimo po cesti, sem videl tvoj nameh z balkona in sem zapel in pozabil na ves svet.

PRVOVRSTNA
TURŠKA CIGARETA

Vsak dan v letu se prodaja in pokadi v deželi na milijone turških cigaret.

IN ZAKAJ?

Zato, ker je turški tobak najboljši in najbolj slaven tobak na svetu za cigarete.

Helmar vsebuje 100% čisti turški tobak ter daje kadilcu najvišji užitek in zadovoljstvo z vsakim dihom.

Nayadne cigarete vsebujejo navaden tobak ter vam dajo samo dim in ničesar več.

ZAPOMNITE SI ŠKATLJO IN IME.

Isalevalci prvovrstnih turških in egiptanskih cigaret na svetu.

BOXES of 10 or 20

Obtožba proti ministru.

Kakor je znano, je bolgarska vlada odredila, da se ima vršiti sodna preiskava tudi proti bivšemu kabinetu Gešov-Danev, ki je sklenil balkansko zvezo in bil na krmlju za časa bolgarsko-srbsko-grške vojne proti Turčiji. Material za obtožbo je že popolnoma pripravljen in razprava proti Gešovu, Danevu in tovarišem se bo nemara vršila že v drugi polovici meseca junija. Gešov se obdolžuje, ker je sklenil balkansko zvezo, ki je Bolgarsko zapletla v vojno in ker ni imel dovolj odločnosti, da bi v odločilnem trenutku rekel: "Dosti!" ko je ves svet razen carja Ferdinanda vedel, da Bolgarija drži v prepad. Dr. Daneva se obremenjuje za to, — ker je kot predsednik narodnega sobranja na prigovarjanje carja Ferdinanda v času, ko so bolgarske čete stale pred Čataldžo, odbil turške predloge za mir ter digital bolgarsko vojno proti Carigradu samo zato, ker si je car Ferdinand ubil v glavo, da se bo dal kronati v Hagiji Sofiji in da zasede prestol bizantinskih carjev. Obtožbo bo moral kot državni pravdnik zastopati bivši minister Daskalov. Ker je ta imenovan za bolgarskega poslanika v Pragi, bo tožbo zastopal bivši minister Radolov.

Ko sem šel z množico mimo po cesti, sem videl tvoj nameh z balkona in sem zapel in pozabil na ves svet.

Ko sem šel z množico mimo po cesti, sem videl tvoj nameh z balkona in sem zapel in pozabil na ves svet.

Ko sem šel z množico mimo po cesti, sem videl tvoj nameh z balkona in sem zapel in pozabil na ves svet.

PREDPISI IN NAVODILA ZA AMERIŠKO DRŽAVLJANSTVO

Z odobrenjem vlade Združenih držav priredil Jugoslovanski Oddelek

(Foreign Language Information Service. — Jugoslav Bureau.)

Federalna vlada — troje delov.

22. Q. Into how many parts is the government of the United States divided?

A. The Federal government is divided by the Constitution into three parts or branches:

1. Congress, — the legislative branch, which makes the laws.

2. The President, the executive branch, which carries out the laws, and,

3. The Supreme Court, the judicial branch, which interprets the laws.

22. V koliko delov se deli vlada Združenih držav?

Federalna vlada se deli na podlagi konstitucije v tri dele ali pance:

1. Kongres, zakonodajni del, ki ustvarja zakone,

2. Predsednik, izvrševalni del, ki izvršuje zakone, in

3. Najvišje sodišče, pravosodni del, ki tolmači zakone.

Federalna vlada — zakonodajni del.

23. Q. Of how many parts is Congress, the legislative branch, composed?

A. Two: The Senate and the House of Representatives.

23. Od koliko delov je sestavljen kongres, ki je zakonodajni del vlade?

Od dveh: od senata in poslanske zbornice.

24. Q. How many Senators are elected from each state?

A. Two.

24. Koliko senatorjev izvoli vsaka država?

Po dva.

25. Q. How many Senators are there altogether?

A. Ninety-six; that is, two from each of the forty-eight states.

25. Koliko senatorjev je vseh skupaj?

96; to je po dva iz vsake izmed 48 držav.

26. Q. How are the Senators elected?

A. By direct vote of the people of each state.

26. Kako se volijo senatorji?

Potom direktnega glasovanja ljudstva v vsaki državi.

27. Q. For how long a term is a Senator elected?

A. For six years.

27. Za kako dolgo je senator izvoljen?

Za šest let.

28. Q. Who presides over the Senate?

A. The Vice-President of the United States.

28. Kdo predseduje v senatu?

Podpredsednik Združenih držav.

29. Q. How many Representatives are there for all the forty-eight states?

A. At present, there are 435.

29. Koliko poslancev je izvoljenih iz vseh 48 držav?

Sedaj jih je 435.

30. Q. How is the number of Representatives from each state determined?

A. According to population, — if one state has twice as many people in it as another, it will have twice as many Representatives.

Each state is divided into congressional districts according to its population and from each district there is one Representative.

30. Kako se določa število poslancev za vsako državo?

Na podlagi prebivalstva. Ako ima kaka država dvakrat več prebivalcev kot druga, potem ima dvakrat toliko poslancev. Vsaka država je razdeljena v volilne okraje (kongresionalne distrikte) v razmerju prebivalstva in na vsak volilni okraj prihaja po en poslanec.

31. Q. How are members of the House of Representatives elected?

A. By direct vote of the people in each congressional district.

31. Kako se volijo člani poslanske zbornice?

Potom direktnega glasovanja ljudstva v vsakem volilnem okraju.

32. Q. For how long a term is a member of the House of Representatives elected?

A. For two years.

32. Za kako dolgo dobo je izvoljen član poslanske zbornice?

Za dve leti.

A. By direct vote of the people in each congressional district.

31. Kako se volijo člani poslanske zbornice?

Potom direktnega glasovanja ljudstva v vsakem volilnem okraju.

32. Q. For how long a term is a member of the House of Representatives elected?

A. For two years.

32. Za kako dolgo dobo je izvoljen član poslanske zbornice?

Za dve leti.

33. Q. Who presides over the House of Representatives?

A. A the Speaker of the House; who is elected by the members of the House from their own number.

33. Kdo predseduje poslanski zbornici?

Takozvani Speaker (izgovori: spikr), katerega izvolijo člani iz svoje sredine.

34. Q. What is the duty of Congress?

A. To make all national laws.

34. Katere so dolžnosti kongresa?

Ustvarjati zakone za vso državo.

35. Q. How does Congress make a law?

A. Any proposed law called a bill, must first be passed by a majority vote by both the Senate and the House of Representatives signed by the President. If, instead of signing it, the President disapproves and vetoes it, the bill may still become a law if, after consideration by Congress, it is again passed by both, the Senate and the House of Representatives, but this time by a two-thirds vote.

35. Kako napravi kongres zakon?

Vsak predlagani zakon, takozvani "bill" (zakonski načrt) mora biti sprejet po večini glasov toliko v senatu, kolikor v poslanski zbornici, in predsednik ga mora odobriti in podpisati. Ako se predsednik, mesto da bi ga podpisal, ne strinja z njim in ga odkloni (postavi svoj veto), dotični bill še vedno lahko postane zakon, ako ga kongres zopet vzame v pretrpet in ga senat in poslanska zbornica zopet sprejmeta, topot pa z dvotretjinsko večino.

36. Q. Where does Congress meet?

A. In the City of Washington in the District of Columbia.

36. Kje se nahaja kongres?

Kongres se snide redno po enkrat na leto, prvi ponedeljek v decembru, in ostaja v sejanju do stikrat mnogo mesecev, dokler ni rešil vseh stvari, glede katerih mora kaj ukreniti.

37. Q. When does Congress meet?

A. Congress meets regularly once a year, the first Monday in December, and remains in session often for many months, until it has disposed of all matters requiring attention.

37. Kdaj se kongres sestane?

Kongres se sestane redno enkrat na leto, prvi ponedeljek meseca decembra ter večkrat zborni po več mesecev, dokler ne reši vseh predloženih mu zadev.

38. Q. May Congress meet at any other time?

A. Yes, the President may call Congress in special session at any time.

38. Ali se more kongres shajati tudi ob drugem času?

Da, predsednik ima pravico sklicati kongres v posebno zasedanje ob vsakem času.

Nov občinski gerent v Prekmurju.

Namesto dr. Ivana Pipuš, ki ni sprejel mesta občinskega gerenta v Dolnji Lendavi, je imenovan za gerenta te občine tamkajšnji trgovec Ivan Kokot.

Molitveniki:

Marija Varhinja:

v platno vezano 70

Rajski glasovi:

v platno vezano 130

Skrbi za dušo:

v platno vezano 165

v usnje vezano 180

Poučne knjige:

Angleško-slovenski slovar

(Dr. Kern) 3.90

Angeljka služba ali nauk kako

naš se k v. maši streže 10

Domači zdravnik po Knajpu

..... 1.25

Domači živinozdravnik

..... 1.25

Dva sestavljenica plesa: četorka in

beseda spisanu in narisanu 35

Jovodrežja

..... 75

Hitri računar

..... 60

Ugostilnja. Zemljepisni pregled

..... 1.25

Knjiga o lepem vedenju

..... 1.00

Knjiga o dostojnem vedenju

..... 50

Mekarstvo o črticami za živ-

noreje 75

Nemško-angelski tolmač

..... 60

Največji spisovnik ljubavnih pism

..... 80

Nemščina brez učitelja

1. del 50

2. del 50

Pravila za otroke

..... 65

Praktični računar

..... 75

Rečni slovenski in slovensko-
slovenski slovar

..... 60

Slovensko-angelski slovnica,

s slovarjem, trdo vezano 1.50

Sveto pismo stare in nove zaveze,

vsebuje 1040 strani 3.00

Splošno knjigovodstvo. 1 in 2 del

..... 2.50

Slovensko-italijanski in italij.-slov.

slovar 1.00

Slovensko-nemški in nemško-sloven-

ski slovar 50

Slovenska Narodna mladina

..... 1.00

Spretna kuharica

..... 1.25

Spretna kuharica, trdo vezano

..... 1.50

Umni čebelar

..... 1.50

Učilna knjžica

..... 50

Veliki slovenski spisovnik raznih

raznih pisem, trdo vezano

..... 1.50

Zgodbe sv. pisma

..... 30

Zgodovina Srbov, Hrvatov in Slo-

venec

..... 65

2. zvezek

..... 85

Razne povesti in romani:

Amerika in Amerikanci, trd. vez. 4.00

Andrej Hofer 50

Beneska vedeževalka 35

Belgrajski Biser 35

Burke in prednosti 40

Beli rojaki, trdo vezano 1.00

Boj, roman, trdo vezano 75

Bojza pot na Bledu 25

Bojza pot na Smarنو Gore 25

Balkanska Turška vojaka 50

Čarovnica starega grada 25

Čvetke 25

Čigova osveta 35

Čas je zlato 30

Četina Borogradska 50

Čedi z orožjem 50

Dve sliki — Njiva, Starka —

(Meško) 60

Dolga roka 60

Devica Orleanska 50

Dom in svet. Letnik 1908 2.00

Duhovni Boj 50

Elizabeta 35

Fran Baron Trenk 35

Fran Diavolo 50

Gozdovnik (2 zvezka) 1.20

Grešnik Lenard. (Ivan Cankar) 75

Gočevski katekizem 25

Gruda umira 35

Medvilna 35

Humorske, Groteske in Satire

..... 60

z dobe punta in bojev

..... 1.50

z zapiske globeli

..... 1.00

Jos. Jurčič spisi:

..... 50

zv. Cvet in sad. Hči mestnega

sodnika. Broširano 75

Trdo vezano 1.00

zv. Sosedov sin. Sin kmečkoga

cesarja H. Broširano 75

Trdo vezano 1.00

zv. Dr. Zober, roman. Tugom-

or, tragedija v 5 dejanjih 1.00

Trdo vezano 1.00

zv. Sosedov sin. (Jurčič) 35

Trdo vezano 30

Kraljevič in berač

..... 30

Triljica Mučenica, trdo vezano

..... 30

GLAS NARODA

armen, trdo vezano 40

Judske povesti, — Od hiše do hi-

še, — Sin 60

Ljudska knjižnica:

1. zv. Znamenje štirih 50

2. zv. Darovana. Zgodovinska

povest 50

3. zv. Jernej Zmagovalec. — Med

Plazovi 50

4. zv. Mlad življenje 50

5. zv. Zadnja kmečka vojaka 75

6. zv. Gozdarjev sin 30

7. zv. Prihajal 60

8. zv. Pasjeglavi 75

9. zv. Kako sem se jaz likal,

(Brenčelj) 60

10. zv. Kako sem se jaz likal,

(Brenčelj) 60

11. zv. Kako sem se jaz likal,

(Brenčelj) 60

12. zv. Iz dnevnika malega pe-

rednja, trdo vezano 60

14. zv. Ljubljanske slike. —

(Brenčelj) 60

5. zv. Juan Mierla. Povest iz

španskega življenja 60

6. zv. Ne v Ameriko. Po resni-

čnih dogodkih 60

Mali ljudje. Vsebuje 9 povesti.

..... 75

Trdo vezano 1.25

Mlad življenje. (Ivan Cankar)

..... 35

Mrtvi gostje 35

Batuala, zamorski roman.

Francoski črnci je spisal veleznim roman. — Velikopotezna in smela politična stremeljenja črncov. — Njihova zahteva je: — Afriko Afrikancem! — Ustanoviti hočejo popolnoma neodvisno afriško republiko, ki se bo zvala "Negrodom".

Pariz bere zdaj prosluli roman o črnem vojaku in loven Batuali, ki puši v lenobi svoj živček, pogosto izvršuje svoje zakonske dolžnosti, se masti z ocvrtimi gosenicami in prazni čaše debelata tega piva. Sedaj prične izhajati to delo tudi v slovenskem prevodu.

Batualova bajta zaudarja po vseh duhovih človeške zverine, ki jih ne skuša ublažiti nobena mila vonjava. Tu "čohne" po potu, moju in krvi. V teh vročinskih straneh vas ognja primitivni — tam-tam, vse živali ekvatorijalnih goščav rukajo, mukajo, kvakajo. Črno in škrlatno žari hotiljiva idila razuzdane zakonske polovice Jasigendže, ki jo neprestano zalezuje zagoreli mladič Bisibengi. Črna in škrlatna je orgija, kjer se pleče, ljubi, žre, popiva, kjer se spolno godni obrezujejo, kjer gomazi naga in razbrzdana množica, pijana in histerična tu in vpije v divjem hrušču in trušču ter se pari, pari v vročini in pohlepu.

Delo je pisano v neposrednem slogu, izrazitem jeziku, ki objema celoto in podrobnost, tako predpotopno veličast trojične nevihte kakor pohod trnavskih termotov, bežičih iz svojega poplavljenega mravljišča. In v tej freski, hotoma trdi in grdi, ne izostane popolnoma čustvena plat.

Neomejeno in mestoma zadušljivo izviritno tega zamorskega romana tvori težka atmosfera divjosti, požrečnosti in nečistovanja. Čitatelji se lahko ozro skozi okence na vroči pas, ki ga je odprl pristni zamorec, avtor te knjige, Rene Maran.

Dne 14. decembra leta 1921. se je bila huda bitka v Akademiji za literarno nagrado tistega leta. Med prvimi glasovi za to nagrado je dobil glas tudi Maran, toda nagrade potem ni dobil.

Da je ni dobil, je najbrž to, da je padel na tehnično tudi političen razlog. Spomnimo se na takratno vršenje črne svete, na panafrikanške shode v Združenih državah, Angliji, Belgiji, Franciji. V Parizu samem, kjer so črnci zborovali v Beli ulici, je bilo v nasprotju z negrofobno, kuluklasklansko Ameriko, veliko zanimanje za toponose, kodrolase zamorce, ki jih je vodil odvetnik Markus Garvey. Mož se je leta 1917. nastanil v newyorškem predmestu Harlemu, ki je s svojimi 160.000 prebivalci največje črno mesto na svetu. Tu je pričel svojo propagando ter zbral do danes tri milijone pristašev, plačujočih letne prispevke za U. N. I. A. — splošno društvo za izboljšanje črnske usode. Podjetni Hamov, oziroma Hamaonov potomec je skoval načrt, naj se vrne Afrika Afrikancem; v kratkem upa ustvariti parapopolno družbo, ki naj posreduje med Unijo in Antijami ter med črnsko ljudovlado Liberije, zametkom bodoče velike afriške države. Že 1. avgusta 1912 se je v New Yorku odpravila črna zbornica z 3000 poslanci z obeh polov, se izdelale pravice črne svete kakor tudi ustava resoljne črnske republike s predsednikom Markom Garweyem. Ker še nimajo ozemlja niti prestolnice, so si izbrali sveto mesto Monrovijsko, glavno mesto neodvisne Liberije, in nova država se bo zvala Negrodom. Sveto mesto pa potrebuje vere in vrhovnega vladike. Torej naj se osnuje religijo, kjer bo Gabriel Johnson, bivši župan v Mongrovijski, črni papež in imetnik naslova "potentat družbe U. N. I. A." M'Zion delavec in kmetov se pošlje v vzorno državo Liberijo, da pripravijo tla panafriški neodvisnosti.

Tega velikopoteznega vsečrnskega programa niso odobrili — francoski zamorci. Senegalski poslanec Diagne je v pariški zbornici predložil drug osnutek vsečrnskih zahtev: zakonik mednarodne zaštite za črne državljane. In sicer naj se te zahteve udeležujejo v okrilju države, kamor po-

daniki spadajo. Francoski črnci so se tem lažje zavzeli za Diagnev načrt, ker se njihovim rojakom priznava daleko več državljan-skih pravic, nego jih uživajo zamorci v Uniji. Diagne celo smatra da je panafrikanizem strašilo, — pod katerim bi črni papež Johnson hotel širiti protestantstvo po obeh Kongih.

Te politične razmere so sodo-leževale pri glasovanju Akademije. Sedaj pa si oglejmo še nekoliko temopoltega slavljence, ki je zagledal luč sveta 12. novembra 1887 na Martiniku. Njegov prednik so bili pred več stoletji pripeljani z drugimi zamorci v Saint-Pierre. Oče mu je bil kolonijalen uradnik, ki so ga njegovi predstojniki čislali in cenili. Vendar se navzile umstvenim in umravnostnim sposobnostim — spril so takratnih predsojlov — ni povzpel posebno visoko. Sin — dolas sirota — je naredil gimnazijske študije v Bordeauxu, dva mlajša brata, ki je Rene skrbel za nju, sta bila vpisana na istem zavodu.

Maran je sedaj kolonijalen administrator v Sudanu, tri karavanske dni od Čadskega jezera. Tam se uči med devetimi evropskimi tovariši arabščine. Iz Pariza hodi pismo dva meseca do njega.

Batualo je pisal šest let. Beli kolonizatorji so tukaj postavljeni v neugodno luč. Pa kaj se hoče? To je dokument o mišljenju domorodcev in ima kot tak svojo vrednost.

Po telesu je Maran srednje postave, čvrst in čil, gojitelj športa. Po duhovitosti pa najzajetnejši, najprijetnejši izraz črne duše; tajni dar poezij in krepka francoska vzgoja sta ga privedla do presenetljive izviritnosti in občutljivosti. Ker je bilo v njegovi materi nekaj evropske krvi, je postal sin bolj nego drugi zamorci doyzeten za kulturo in za avtobanalizo. Nasprotno znanem pregovoru o črncih je Maran silno delaven.

Slike in apetit.

V Parizu je bila pred kratkim vložena na sodišče zanimiva tožba. Neki restavratore, čigar restavracije se nahajajo v bogatem delu mesta, je mislil, da bo prijavil v svoje lokale še več gostov, ako okraši svojo restavracijo z gotovimi slikami. Zato je poval mladega slikarja, ki mu je — po starih tradicionalnih običajih — naslikal po stenah: jerebice, obešene zajce, rake, melone, grozdje in pomaranče. Na restavratorevo nesrečo pa je bil mladi slikar kubist in je zato izdelal vse te slike z močnimi, modernističnimi barvami, ki so goste zelo dražile. Restavratore je s svojim načrtom dosegel ravno nasprotno. Namesto, da bi slike pospeševale njegovim gostom apetit, so mu ga le še odvzemale. Gost za gostom je polagoma izgubil iz restavracije in se ni več vrnil. Ubogi restavratore je bil obupan. Ne samo, da ni dobil novih gostov, je izgubil še vse stare. Kaj naj stori? Najprej je vložil tožbo proti slikarju umetniku, ki je s svojimi slikami pokvaril njegovim gostom apetit. Nato se je obrnil še do umetniških kritikov, ki pa so ugotovili, da so barve popolnoma pravilne in slike zelo dobre. Sicer je imela kritika morda prav in so bile slike ubogega umetnika morebiti res dobre. Toda, gotovo niso bile na svojem mestu. Zavzemale so preveč pažnje gostov, in jih tako ovirale v apetitu. Kdo bi n. pr. mogel mirno uživati jedila v gostilni, ki bi bila okrašena s slikami Miehlangela.

Nočna tišina, ko globoka svetilka, gori z žarom svoje mlečnate poti.

Drama na morju.

Arkadij Averčenko.

Mornarji neke oceanske ladje so ujeli morskega psa. . . S kavljem so ga potegnili na krov in ga ogledovali.

— Fantje, mene zanima, kaj ima v želodecu, — je dejal ladijski zdravnik.

Urni mornar je na en mah z nožem odprl želodec morskoga psa; ne da bi se mu gabilo, je vtaknil vanj roko in privlekel na dan — človeško lobanjo in trdno vezan zapisnik, ki ga je jedki želodčni sok že nekoliko razjedel.

— Poglejte fantje, — je dejal mlad sluga, — opičja lobanja.

— Kaj še, — je dejal zdravnik, — če sodimo po obliki, je to lobanja pristnega divjaka. Prva stopnja razvoja.

— Mislim, da ni prva stopnja, — se je nasmehnil mlajši častnik. — Ne bi sodil, da je pristen divjak, ker je poleg lobanje zapisnik. Brez dvoma sta lastnik lobanje in zapisnika ena in ista oseba. No, pa poglejmo. . . Oho! Pisan je v ruščini. Torej rojak! Le poslušajte!

Ta zapisnik je lastnina člana "Obzevesa" (Obrtne zveze veslačev) Venedeja Drykina. Njegova vsebina slove:

Nedelja. Groza, groza, trikrat groza. Naša stara ribiška ladja "Amfritra" je šla na dno k — vsem vragom. Rešili smo se samo načelnik in mi, šest. . . Plovemo v čolnu, neznano kam. Še dobro, da je rešil naš načelnik kompas in zemljevid. Pravi, da je do brega 80 milj in če dobro veslamo, ga dosežemo v šestih dneh. Fantje na noge!

Ponedeljek. Veslamo. Pregledovali smo živeč. Če porabimo dnevno po dva prepečena in kosček salame, bo hrane za pet do šest dni. Veslamo noč in dan.

Torek. Veslali, veslali, kar vstane tovariš Aloša Gajkin in reče: — Kajne tovariši, veslanje je res težka reč!

— Zelo težka, — odvrnemo.

— To je, — pravi, — delo in vsako delo mora biti organizirano! Zato predlagam, da se takoj ustanovi obrtna zveza veslačev v obrambo naših proletarskih vlašskih interesov.

Načelnik se je na te besede namrdnil.

— Kaj? — pravi, — Otroci, kakšnih zvez? Veslajte, pa bo! Ko dosežemo breg, napravite, kar hočete.

— Nak, — pravi Aloša, — ti lažeš! Takrat bo že prepozno, — namreč na bregu. Mi se moramo takoj zdaj organizirati. Tovariši, izvolimo si predsednika! — To je, kakor se pravi — za vednost! Takoj je povedal, kako n kaj. Razumna glavič! Izdrli smo vesla in smo volili. No, — kajpak, izbrali smo Alošo.

— Ker ste volili mene, — kričev vesel Aloša, — zahtevam osemurni delavnik in nič drugega. Načelnik pa — smeja se mo- ra, kdor ga pogleda — toliko da se ne joka: — Ali ste — pravi, — ob pamet? Kje ste še videli, — kriči, — da bi ljudje malone poginjali in obenem zahtevali osemurni delavnik? Celo jaz sam bom z lastnimi rokami veslal, četudi po petnajst ur. . . Fantje, imejte pamet!

— Saj smo je imeli dovolj, — pravi Aloša. — Ko se je enkrat pri nas prebudila razredna samozavest, ni treba nobenih pogovorov z vami. Ali ste zato, tovariši? Glasujte z dviganjem rok!

Glasovali so z dviganjem rok in se smejali — toliko, da niso prevrnili čolna.

Mene so pa izvolili za tajnika. Izvrstno. Še sam nisem tega pričakoval.

Sreda. Sklenili smo veslati takole: štiri ure pred obedom, štiri ure po obedu. Ker pa ni bil obed prav posebno dober, je zahteval Aloša pod grožnjo štrajka izboljšanje poreji.

Naš buržujski načelnik se je kar jokal.

— Hudiči, — saj prav za vas štedim živeč. . . Saj boste od gladu poginili.

— S temi besedami mlatimo prazno slamo. Kadar proletarijat dela, ga morajo tudi primerno prehranjevati. Sicer pade proizvodnja na minimum.

Četrtek. Aloša je potegnil iz žepa knjižico — koledarček, pogledal vanj in skoro kričnil, tako veselo je bilo:

— Fantje, tovariši, danes je vendar narodni praznik. Nihče ni mara pravice, da bi nas na praznik šilil k delu. Pustite vesla!

Ali, in pa glava! Kar moči ni več.

Petek. Danes prvi dan štrajka. Vsa stvar je nastala iz tega, da je Aloša v imenu Obzevesa izrazil načelniku zahtevo po bolniški blagajni in po zavarovanju za slučaj onemoglosti.

Bilo je odklonjeno — začeli smo štrajkati. Aloša pravi temu "konflikt s podjetnikom".

To ti je glava! V Angliji ali kje drugje bi bil za ministra, pri nas pa bo po nepremišljenosti kar tako izginil!

Sobota. Štrajk poteka normalno.

Do brega je 88 milj. Živeča je samo še za jutri. Če potem načelnik ustavi hrano, polomimo vesla.

Aloša pravi temu "uničenje produktivskih sredstev".

Morski psi so se pojavili.

Še te sodrge je treba!

Nedelja. Živeč pošel. Delavno ljudstvo mora vendar jesti!

Morski psi so zares ob pamet. Noč in dan švigajo okoli čolna — še mar jim ni za osemurni delavnik!

Aloša je postal nekam zamišljen, nasprotno je pa morje vedno bolj razburkano. Od zapada se pomika naravnost proti nam rumen oblak; mrha, kakor da bi bil živ!

Toliko, da ne skačejo morski psi čez krov. . . Aloša je enega celo s pestjo udaril po gobcu.

Nedelja (zvečer). Burja. Aloša se nekam joka.

— Odpustite, tovariši, meni za vrženje. . . pravi. — Po moji krivdi poginemo. . .

Kakšen potepinski val! — Toliko, da ni prevrnil čolna! Morski psi. . .

Tovariši, kaj pa to? . .

Od zadnje črke se je po papirju vlekel dolg, vijugast svinčeni- kov rep — kakor da bi kdo za- branil tajniku Obzevesa napisati besedo do konca.

Naprej so se vrstili nepopisani listi.

Čudna zgodba, — je zašepetal zdravnik in zalučal lobanjo čez krov. — Najbolj grozno pa je, da ni nihče imel od tega dobička! Častnik je rekel:

— Kako, nihče? Kaj pa morski psi?

ALI VESTE, —

da je bilo prvotno bivališče Slovanov ob črnem morju, odkoder so prišli par stoletij po Kr. v srednjo Evropo? Ali veste, da so Helmar turške cigarete v lepokastih škatljah, navadne pa v zavojih, vsledčesar slovenski kadilci spoznavajo, da se Helmar razlikujejo od drugih?

Kitajski morsk roparji.

Francoski listi poročajo iz Hongkonga, da so kitajski roparji napadli ladjo "Tashuna". Ti roparji so šli na ladjo kot navadni potniki in so se obnašali povsem nesumljivo. Ko je bila ladja na odprtem morju že precej daleč od brega pa so na znamenje svojega voditelja potegnili revol- verje in napadli potnike. Pobra- li so jim kar so imeli s seboj denarja in dragocenosti, potem so zaprli potnike in mornarje v njihove prostore ter odpulili s čolna na brod, ki jih je v primerni razdalji čakal. Odnegli so s seboj plena v vrednosti 90.000 dolarjev. Ladja se je vrnila v Hongkong.

Človeška zgodovina čaka potrpežljivo triumf osramočenega.

Povestica o zakonih.

Živimo sredi dobe, ko se ustvarjajo novi zakoni, ko se krpa- jo stari in ko vsakdo zakon krši, če ga le more, ne izvemši samih zakonodajalcev. Iz dobrih starih časov, ko so zakone še spoštovali, nam je znana vesela dogodbica, ki bo nas n zakonite in protiza- konite modernjake gotovo zani- mala.

Ko so Rimljani, čim so uvideli potrebo zakonov, zaprosili Atene- ce za Solonove zakone, se je zbral veliki atenski državni svet, ki je dolgo razpravljalo o tem, ali naj da Rimljanom zakone ali ne. — Končno so sklenili poslati v Rim grškega modrijana, da dožene, ali so Rimljani vredni Solonovih zakonov; s seboj naj nese Solono- ve zakone. Ako bo videl, da so jih Rimljani vredni, naj jim jih da, ako se mu bo zdelo, da jih ni- so vredni, naj jih prinese nazaj, ne da bi jih tam komu pokazal.

Ko je rimski senat doznal za to atensko nakano, ga je zaskrbelo, ker v Rimu ni bilo takrat takega modrijana, da bi se mogel razgo- varjati s premodrim Grkom. Po dolgem uganjanju, kaj naj stori in kako naj si pomaga iz stiske, je senat sklenil, da privede mo- drijanu budaleča, ki naj se z njim pomeni. Ako se zgodi, da bu- dalež modrejši od filozofa, bo to Rimljanom v tem večjo čast. —

Rekli bi lahko: budale je prema- galo modrijana, ako pa modrijan užene budalo, se Atene s tem pač ne bodo moge zanašati.

Ko pride atenski poslanec v Rim, ga vedo naravnost na Kapi- tol, kjer je na visokem stolu se- del budalež, oblečen kot rimski senator. Senat mu je bil že prej naročil, da ne sme izpregovoriti niti besedice. Ko privedo atenske- ga modrijana na mesto, mu reko, da je ta rimski senator izredno moder in pameten, toda zelo red- kobeseden. Zato tudi Atenece ni hotel ničesar govoriti, samo prst je dvignil proti njemu. Budalež meni, da mu Atenece s tem grozi iztakniti oko, ko pa se spomni, da ne sme govoriti, dvigne tri pr- ste, češ, če nameravš kaj take- ga, te zadavim. Modrijan, ki je s svojim prstom hotel povedati, da je samo eno bičje, ki vodi svet, je mislil, da hoče budalo s tem na- značiti, da je v Bogu združena prošlost, sedanjost in bodočnost kot enota. Zato se mu zazdi, da je budalo v resnici učen človek, odpre svojo pest in misli, da je s tem označil božjo vsevednost.

Budalo pa razume to popolnoma drugače in misli, da mu hoče mo- drijan pripeljati klofuto. Zato stisne pest, da bi ga udaril, ako mu filozof ne da miru. Grk, ki je o budaležu že imel dobro mnenje pa si je to razlagal drugače, me- neč, da kaže Rimljan, kako drži Bog ves svet v svoji roki. Po tem je sodil, da so Rimljani zelo izobraženi in jim je izročil Solo- nove zakone.

Znak želodčnega raka.

Par prav posebnih pojavov je opazoval v zadnjem času razisko- valec Schridde na ljudih, ki trpe na raku v želodecu. Pri takih bol- nikih se namreč pojavi značilna barva las. Seveda so to zdravniki že več kot enkrat opazili, a šele sedaj se je to ugotovilo kot sprem- ljevalni pojav želodčnega raka.

Ta čudni znak želodčnega raka obstaja v tem, da se nahajajo med lasmi normalne barve na glavi in obrazu globokočrni lasje, ki se ne razlikujejo le glede barve od normalnih, temveč so tudi de- belejši, trši in brez bleśka. Na he- lem papirju so podobni črti, na- pravljeni s kitajskim tušem. Naj- bolj številni so taki lasje na sen- cih, v obrvih in sploh na mestih, so opazili takih las.

Nuga-Tone

Proizvaja bogato rdečo kri, mo- čne stanovitne živce, življenja polne moške in ženske.

Če ste slabega zdravja in pri- slabi moči, če se vam spominjate v vaše telo n-aci, če ste se že nave- žali jemati pomirjiva in narkotična sredstva, potem posku- šajte Nuga-Tone, in izprevideli boste, kako hitro se boče čutili drugačnega človeka! Devet desetih človeških boleznih, kot: ispehanje, anemija, revmatične bolezni, glavobol, nevralgija, naprimer slabi tek, nezaprava, vetrovi in kolcanje, zaprtje, pomanjkanje energije, pomanjkanje živahnosti, nervoznost, ne- splošnost, lahja iz pomanjkanja živčne moči, redke zvoledene krvi in slabe krvne cirkulacije.

Vsak ud, vsako delovanje telesa je odvisno od živčne sile za svoje življenje in delovanje. Živčna moč je moč, ta stvar za človeka, je najbolj uspešno zdravilo za nerazne in fizično izčrpane. Ker sestoji iz osmeri važnih sestavin, ki vračajo zdravje ter jih predpisujejo najslavnejši zdravniki. — Nuga-Tone je bogat na železu in fosforju — ter je hrana krvi in živcem.

Nuga-Tone proizvaja življenje v jetra, ter očistuje čreva, da redno delujejo. Očistila jetra ter izčrpana iz njih strupene se- stavine. Nič več vetrov in kolcanj, težke črne in rdeče, črne jezika. Nič več bolečin in točnin! Nuga-Tone daje čudoviti tek, dobro prebavo, stanovitne živce ter za vso okrepitveno spajo zdravja na lice in jasnost v oči. Gradi močne in postavne moze, zdra- vje in krasnejše ženske. Nuga-Tone ne vsebuje opasnih sredstev, ne zdravil, katerih se človek navadi. Zavit je v pripraven zavoj, Poltrij je s sladkorjem, ugodnega okusa, ugoden za jemanje. Poskusajte ga. Priporočil

NASA POPOLNA GARANCIJA. — Cena Nuga Tone je en (\$1.00) dolar za s- sklenico. Vsaka sklenica vsebuje devetdeset (90) tablet, polno mesečno zdraviljivost. Vi lahko kupite šest sklenic, izredno cenovno zdraviljivo, za pet (\$5.00) dolarjev. Jemajte Nuga- Tone dvajset (20) dni. Če niste zadovoljni z uspehom, vrnite preostanek zama s skleni- co in vam bomo takoj vrnili denar. Vidite, da ne morete izgubiti niti penija. — Mi prevzamemo tveganje. Nuga-Tone je na prodaj pri vseh dobrih lekarnah po enaki ceni in enaki garanciji.

KO NAROČATE, SA POSLUŽITE "TEGA KUPONA". NATIONAL LABORATORY, S. 26, 1018 So. Wabash Ave., Chicago, Ill.

Casposlode. — Prosim, dobite priloženo. . . za kar mi pošljete. . . sklenice Nuga-Tone.

Ime

Cesta in št. ali R. F. D.

Mesto

Država

BRZINA — GESLO DANAŠNJEGA ŽIVLJENJA.

Sedanja generacija živi v znaku hitrosti. Dnevno čitamo o novih iznajdbah in tehničnih pripravah, kako bi se hitreje prevažalo ljudi in blago in pošiljalo poročila v vse kraje sveta. Nikjer drugod pa ni tr- govsko podjetnost tako sposobna kakor v tej deželi za izkoriščanje no- vih možnosti za hitrejši promet.

Predpogoj vsakega sporočevalnega sredstva je točnost in cene- nost. Za 5 centov se lahko pošlje pismo v najbolj oddaljeni kraj sveta, in to radi ogromnega poštnega prometa. Brzobjavne kompa- nije so pronašle da bi širši krogi ljudstva poslali poročila po brzobja- vu namesto po pošti, ako bi se dalo znižati stroške. Uvedle so radi tega "BRZOJAVNA PISMA" takozvana "CABLE LETTERS", ka- tere se pošlje po podmorskem kablju v London in od tam naprej po pošti v razne evropske dežele. Taka poročila rabijo od 4 do 5 dni v Jugoslavijo ali Italijo.

V prid naših strank smo sedaj uvedli razven poštnih in brzobjav- nih nakazil tudi denarne pošiljatve po "BRZOJAVNEM PISMU". Služba je točna in se lahko računa, da se denar izplača tekom enega tedna; cena pa je mnogo nižja kot za navadne brzobjavke.

ZA POSAMEZNE POŠILJATVE PO "BRZOJAVNEM PISMU" RAČUNAMO SAMO \$1.

Poslužite se te ugodnosti v čim večjem obsegu.

FRANK SAKSER STATE BANK
82 Cortlandt Street
New York City

GLAVNO ZASTOPSTVO JADRANSKE BANKE

Severova zdravila vzdržujejo zdravje v družinah.

Kot izvrstno zdravilo za prebavo in grenčec — jemljite

Severa's
Balzol

(prej znan kot življenjski Balsam)

Priporočen za

neprebavljanje, zastarela za- prtja in oslabelosti.

Cena 60 in 85 centov.

Vprašajte zanj v lekarnah.

W. F. SEVERA CO.
CEDAR RAPIDS, IOWA

kateri zadene povsem prosto dnevna luč, dočim se ne pojavijo na zavarovanih delih telesa. Ka- ko se pojavi ta čudna prikazen rdečih las, kot jih nazivajo, ni bilo dosedaj še doznano. Ta pri- kazen pa se tako redno pojavi, da jih je raziskovalec ugotovil, še predno je navedel resnično prei- skavo. Izjemo tvorijo rdečelasi ljudje, pri katerih dosedaj še ni- čih, v obrvih in sploh na mestih, so opazili takih las.

Uspehi v dvajsetih dneh ali se vam pa vrne denar. *

